

# Heerlen

## Voorstel

### **gemeenteraad**

Heerlen,  
20 mei 2025

Vergadering  
gemeenteraad  
Heerlen

Vergaderdatum  
25 juni 2025

Documentnummer  
373956

Agendapunt

### **Onderwerp**

Kennisneming van jaarrekening en jaarverslag 2024 en zienswijze op begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 (Ondernemingsplan 2026) van de Gemeenschappelijke Regeling Historisch Centrum Limburg (GR HCL).

### **Inleiding/aanleiding**

Gemeente Heerlen heeft de jaarrekening en het jaarverslag van 2024 en het Ondernemingsplan/begroting 2026 van de GR HCL ontvangen. Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt de raad geïnformeerd over de jaarrekening en wordt aan de raad verzocht de zienswijze op de begroting 2026 van de GR kenbaar te maken. Zowel de eventuele zienswijzen als de overige reacties op de begroting kunnen leiden tot tekstuele aanpassingen van de definitieve begroting die aan het algemeen bestuur zal worden voorgelegd.

Op dit moment wordt de GR HCL gevormd door het Rijk, gemeente Maastricht en gemeente Heerlen. Begin 2025 is het bestuurlijk besluitvormingsproces gestart om de GR HCL te wijzigen. Dit is nodig, omdat het Rijk waarschijnlijk per 1 januari 2027 uit de GR HCL treedt als gevolg van de nieuwe Archiefwet die naar verwachting op 1 juli 2026 in werking treedt. Daarnaast hebben verschillende Limburgse gemeenten en het Waterschap Limburg kenbaar gemaakt dat zij willen toetreden tot de GR HCL per 1 januari 2026. Ook hiervoor is een wijziging van de GR HCL nodig.

Het HCL voert diverse werkzaamheden, taken en bevoegdheden uit op het terrein van archiefbeheer en cultuurhistorie. Het HCL adviseert aangesloten overheidsorganisaties bijvoorbeeld over (digitaal) archiveren en helpt overheidsinformatie al vanaf het moment dat deze wordt aangemaakt duurzaam, betrouwbaar en toegankelijk te houden. Het HCL beheert verschillende archieven en collecties en zorgt ervoor dat deze toegankelijk zijn voor een breed publiek. De werkzaamheden en kernactiviteiten zullen voor 2026 niet wezenlijk veranderen en vinden plaats in de regio op twee locaties c.q. archiefbewaarplaatsen: in Heerlen en Maastricht.

Zoals u weet hebben wij als gemeente vanaf 2026 te maken met aanzienlijke begrotingstekorten. De bijdrage uit het Gemeentefonds valt vanaf 2026 naar verwachting structureel fors lager uit. Dit heeft tot gevolg dat voor vrijwel elke gemeente in Nederland de financiële draagkracht onder druk komt te staan. Daarom zijn in 2024 de GR'en vanuit deelnemende gemeenten verzocht om, gelet op de knellende financiële kaders, als 'verlengd lokaal bestuur' vanaf 2026 hun verantwoordelijkheid hierin te nemen. De bijdragen aan elke GR en aan alle GR'en samen hebben een beduidende impact op de gemeentelijke begroting(en). De opdracht dan wel taakstelling aan het HCL (en de andere GR'en) komt neer op een verlaging van de reguliere gemeentelijke bijdrage vanaf 2026,

waarbij uitgaan moet worden van een structurele taakstelling van (minimaal) 5% en de eigen expertise van de GR om maatregelen te nemen waardoor deze taakstelling daadwerkelijk gerealiseerd wordt. HCL heeft in haar begroting 2026 en meerjarenraming een structurele taakstelling van 5% verwerkt. Aanvullend is voor 2026 geen indexering toegepast op de bijdrage. Conclusie is dat HCL heeft voldaan aan de opgelegde taakstelling.

### **1. Jaarrekening en jaarverslag 2024**

Zoals aangegeven in het raadsvoorstel, vergadering 26 juni 2024, was de jaarrekening 2023 van het HCL niet compliant met geldende wet- en regelgeving (o.a. het Besluit begroting en verantwoording). In 2024 is HCL gestart met een verbetertraject. Door extra inspanning heeft de organisatie van HCL een mooie prestatie neergezet waarbij voor de jaarrekening 2024 een goedkeurende accountantsverklaring is behaald.

De jaarrekening werd afgesloten met een positief exploitatiesaldo vóór bestemming van € 1.453.236. Het positief resultaat wordt op hooflijnen veroorzaakt door: hogere baten van het Rijk (€ 165K), vrijval voorzieningen en reserves (€ 837K), lagere salariskosten (€ 178K), lagere kosten huur en onderhoud (€ 185K).

Het positieve jaarrekeningsaldo wordt conform voorstel als volgt bestemd:

- € 217.411 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Restant vakantiedagen.
- € 353.926 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve WW-verplichtingen.
- € 485.044 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Maastricht, conform lumpsumverhouding en voor besteding aan specifieke activiteiten ten behoeve van gemeente Maastricht.
- € 396.854 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Heerlen, conform lumpsumverhouding en voor besteding aan specifieke activiteiten ten behoeve van gemeente Heerlen.

### **2. Ondernemingsplan/begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029**

#### Uitgangspunten

In het voorliggende Ondernemingsplan/begroting 2026 HCL zijn de volgende uitgangspunten/aannames meegenomen:

- Toetreding van 12 nieuwe overheidsorganisaties, 11 gemeenten en het Waterschap, per 1 januari 2026.
- Voortijdige beëindiging van de overeenkomst met het Nationaal Archief betreffende uitvoeringswerkzaamheden AMV per 1 januari 2026 (op verzoek Nationaal Archief).
- Uittreden van de Minister OCW (Rijk) uit de GR per 1 januari 2027 en omzetting financiële bijdrage OCW in de vorm van een SPUK, met volledige handhaving huidige bijdrage plus jaarlijkse loon- en prijsindexatie.
- Geleidelijke uitbouw e-depot dienstverlening aan huidige en toetredende GR-partners.

#### Taakstelling/Bezuiniging

In de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 van HCL is naar aanleiding van de door Heerlen en Maastricht aangekondigde taakstelling een structurele korting van 5% op basis van de lumpsumbijdrage 2025 verwerkt. Aanvullend is geen indexering toegepast op de bijdrage 2026.

### **Kader**

Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr)

Archiefwet 1995

### **Kernthema:**

Middelen en heffingen

### **Bevoegdheid**

Raad

### **Voorstel**

1. Bij wijze van zienswijze in te stemmen met de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 (Ondernemingsplan 2026) van de GR HCL.

### **Argumenten**

*1.1 Het HCL legt met het Ondernemingsplan 2026 een sluitende begroting voor.*  
Hiermee kan de bestaande samenwerking op een verantwoorde wijze worden gecontinueerd.

*1.2 Het HCL heeft de door Heerlen opgelegde taakstelling van minimaal 5% behaald.*  
In de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 van HCL is naar aanleiding van de door Heerlen en Maastricht aangekondigde taakstelling een structurele korting van 5% op basis van de lumpsumbijdrage 2025 verwerkt. Aanvullend is geen indexering toegepast op de bijdrage 2026.

### **Tegenargumenten en risico's**

Geen

### **Kosten en dekking**

In onderstaand overzicht wordt het financieel effect aangegeven van de ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 op de begroting van Heerlen.

| Begroting 2026 e.v. HCL                     | 2026          | 2027          | 2028          | 2029*         |
|---------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Huidig bedrag in de gemeentelijke begroting | 905.000       | 925.000       | 945.000       | 945.000       |
| Voorstel HCL 2026 e.v.                      | 831.637       | 849.933       | 868.632       | 887.742       |
| <b>Saldo (voordeel) begroting</b>           | <b>73.363</b> | <b>75.067</b> | <b>76.368</b> | <b>57.258</b> |

### **Toelichting:**

Als basis voor de berekening van de lumpsumbijdragen 2026-2029 is door HCL de gecorrigeerde bijdrage 2025 gehanteerd (€875.407). Vanaf 2026 is conform verzoek van de gemeente Heerlen een structurele korting van 5% op de bijdrage van toepassing. Aanvullend is in 2026 geen indexering toegepast. Vanaf 2027 is conform de normale systematiek door HCL een indexering toegepast op de bijdrage van 2,2%.

\* De gemeentelijke begroting is gebaseerd op de meerjarenraming 2025-2028. De afdracht die wij doen aan het HCL in 2029 is momenteel gebaseerd op onze bijdrage 2028. Deze is door Het HCL in 2029 al geïndexeerd maar in de gemeentelijke begroting nog niet. Zodra bij gemeente Heerlen de nieuwe begroting wordt opgesteld zal ook voor 2029 de indexering worden toegepast.

### **Communicatie**

Het bestuur van de GR HCL wordt geïnformeerd over de zienswijze van de raad.

**Evaluatie**

N.v.t.

**Planning, procedure en uitvoering**

20 mei 2025: college

25 juni 2025: raad

2 juli 2025: verzenden zienswijze

**Bijlagen**

1. Jaarverslag 2024 Historisch Centrum Limburg
2. Jaarrekening 2024 Historisch Centrum Limburg
3. Begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 Historisch Centrum Limburg (Ondernemingsplan 2026)

Hoogachtend,  
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de burgemeester,

de secretaris a.i.,

drs. R. Weaver

drs. R. van Wuijtswinkel

## raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.

documentnummer 373956;

gezien het advies van de raadscommissie ;

### **besluit:**

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de griffier,

de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer

drs. R. Weaver